

Asia: VN/21185/2020

Lausuntopyyntö työryhmän muistiosta sovittelun mahdollisuuksista hallintoasioissa

Lausunnonantajan lausunto

1. Missä asiaryhmässä hallintosoittelulla voisi olla tarvetta ja käyttöalaa?

Työryhmämuistiossa on esitetty johtopäätöksenä, että edellytyksiä yleiselle hallintoasioiden sovittelulle ei ole. Oikeusrekisterikeskus (ORK) yhtyy tähän työryhmän näkemykseen. Työryhmämuistiossa on kuitenkin tunnistettu eräitä asioita ja asiaryhmiä, joissa sovittelu saattaisi tulla kysymykseen. Esimerkiksi on otettu mm. rikosvahinkoasiat, jotka työryhmämuistion mukaan olisivat asioita, joissa on heikko asianosaissuhde, eikä voimakasta julkista intressiä.

Rikosvahinkolain (1204/2005) 32 §:n ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 3 §:n (672/2002) nojalla ORK:n tehtävänä on valtion takautumisoikeuteen perustuvien saatavien eli rikosvahinkokorvausten täytäntöönpano. ORK:n näkemyksen mukaan sovittelumahdollisuuden käyttöalan laajentaminen rikosvahinkoasioihin ei ole tarkoituksenmukaista. Rikosvahinkokorvausten taustalla on pääsääntöisesti tuomioistuimen rikosasiassa antama ratkaisu, jonka yhteydessä on käsitelty myös rikokseen perustuvat vahingonkorvaukset. ORK:n näkemyksen mukaan sovittelu voi jo nykyisellään toteutua rikokseen perustuvien vahingonkorvausten osalta rikosoikeudenkäynnin yhteydessä. Näin ollen valtion takautumisoikeuteen perustuvan saatavan (rikosvahinkokorvauksen) sovittelusta ei ole tarpeen erikseen säätää.

Rikosvahinkolaissa säädetään lisäksi rikosvahinkokorvauksen takaisinperinnästä (42 §), mikäli rikosvahinkokorvausta on maksettu aiheettomasti. Valtiokonttorin ohella ORK:n toimivaltaan kuuluu rikosvahinkokorvauksen takaisinperinnästä päättäminen. Takaisinperintää on voimassa olevien säännösten perusteella mahdollista kohtuullistaa tai takaisinperinnästä voidaan luopua kokonaan. ORK:n näkemyksen mukaan viranomaisilla on jo nykyisellään rikosvahinkokorvausten takaisinperinnän osalta riittävän laaja harkintavalta kohtuullistaa takaisinperintää, jos siihen on olemassa edellytykset. Sovittelun käyttöalan laajentaminen takaisinperintäasioihin ei ole tarkoituksenmukaista.

2. Mihin asiaryhmään hallintosovittelu ei ehdottomasti sovellu?

-

3. Tulisiko hallintoasioiden sovittelua kehittää viranomaisessa esimerkiksi oikaisuvaatimusvaiheessa hallintolainkäytön vaihtoehtona vai hallintotuomioistuimessa?

-

4. Jos sovittelu toteutettaisiin osana hallintoprosessia, olisiko luontevampi toteuttamistapa varsinainen sovittelu osana hallintoprosessia vai osapuolten välisen sovinnon vahvistaminen?

-

5. Olisiko hallintoprosessilakiin aiheellista lisätä säännös tuomioistuimen tavoitteesta tai velvollisuudesta sovinnollisuuden edistämiseen prosessin aikana?

-

6. Muuta huomioitavaa?

-

Kivinen Jussi
Oikeusrekisterikeskus

Haataja Sakari
Oikeusrekisterikeskus